



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum  
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

**Laymann, Paul**

**Dilingae, 1698**

Capitulum XXIII. Procurationes.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

universim, quæ omnes aliæ Ecclesiarum Episcopalia jura debent, aut juris sunt Episcopalis; cum ab eo talis facta remissio nihil communibus jurebus Episcopalis præjudicet, sed remissa tantum censetur ea servitias, quæ ex speciali obligatione talis Ecclesia debet, aut quæ de novo imponuntur, nisi exemptio major habeatur, cum autoritate Summi Pontificis exemptis, vel exemptionem confirmantis, *cap. constitut. 6. de religiosis domibus*, vel sententiâ pro sua exemptione habeat Ecclesia, quæ eam præterdit, contra quam non appellavit Episcopus *cap. cum inter 13. de re judicata*, aut contra Episcopum jura Episcopalia legitime præscripsisset, *cap. cum olim 18. de prescript.*

## CAPITVLVM XXII.

## Super eo.

## PARAPHRASIS.

Dubitabat Archiepiscopus Compostellanus, cum tota Provincia Castellana ad jurisdictionem suæ Ecclesiæ accessisset, quomodo se gerere visitans illam deberet, in exigenda procuratione, & de hoc dubio Pontificem consulebat: qui eidem respondit, attendendam esse ad vicinarum Provinciarum consuetudinem, si certa non sit loci talis consuetudo, quæ omnino observari debeat.

## SUMMARIUM.

*Si nulla quantitatis procurationum in loco sit consuetudo, ex vicinarum Ecclesiarum consuetudine hoc desumendum.*

**N**Otandum. Statutum quidem esse de jure communi, quod visitanti Episcopo vel Archiepiscopo &c. debeantur procurationes; nihil autem definitum esse, in qua quantitate præstandæ illæ sint, ut advertit etiam *Gloss. in cap. cum olim 19. v. quarta omnium h. r.* Et hinc, si consuetudo loci illius certa non sit, circa quantitatem talem vici-

narum Ecclesiarum consuetudo observanda erit: quæ regula ex auctoritate mente semper in talibus materijs, quæ à consuetudine dependent, observari debet; ut si scilicet in tali materia, propria loci, aut civitatis aliqujus consuetudo non est, vicinorum locorum consuetudo sit observanda *cap. cum olim 6. de consuetud.* nisi consuetudo illa valde onerosa, ut bene advertit Abbas, neque enim talia onerosa extendenda sunt, præsertim, si ex negligentia unius loci proveniant, quæ alteri obesse non debet.

## CAPITULUM XXIII.

## Procuraciones.

## PARAPHRASIS.

In Concilio Generali Lateran. sub Alexand. III. Pontifice statutum fuit, non tantum ut Episcopis & Archiepiscopis, ac alijs inferioribus, ex causa visitationis procuraciones (moderate scilicet, & juxta receptam consuetudinem, ut supra jam dictum) præberentur, sed Legatis etiam Sedis Apostolicæ, aut Nuntijs, si à summa Sede ad diversas Provincias mitterentur, procuraciones præstarentur, si per locum aliquem transirent: in tamen, ut si moram longiorem in loco aliquo trahere cogantur, plures etiam Ecclesiæ concurrere debeant, ad procuraciones has expediendas, ne una Ecclesia aut altera Ecclesia nimium gravetur.

## SUMMARIUM.

*Legatis suis hodie ipse Pontifex de necessarijs ad iter providet.*

**N**Otandum. Prudenter quidem statutum esse in reverentiam Sedis Apostolicæ, ut procuraciones ejus Sedis Legatis, qui locum aliquem transiterent, etiam si necessitates præstentur; ob multas tamen difficultates sanctius hodie observari, ut Legatis talibus ab ipsa summa Sede, de necessarijs sumptibus ad iter faciendum provideretur.



ne Ecclesie, quos in transitu attingunt, procuracionibus talibus, cum legationum tallium impediendarum damno, grauentur, & patiantur.

CAPITULUM XXIV.

Venerabili.

PARAPHRASIS.

Nolebat Abbas monasterij in civitate Cenomanensi siti, de cultura Episcopo suo Cenomanensi visitanti solvere procuracionem, eò quòd ab hac excusari se putaret, quia monasterium ipsùm in Civitate Cenomanensi situm erat, & nunquam hætenus procuracionem solveret: neutram tamen rationem prodesse Abbati contra Episcopum procuracionem exigentem putabat Pontifex, & hinc ad eam præstandam illum condemnat, nisi aliud rationabile argumentum excusans habeat.

SUMMARIUM.

1. Monasterium, quamvis situm in Civitate Episcopali, non excusatur tamen à solvendis procuracionibus, si visitatur.
2. Neque excusatur ab illis solvendis, eò quòd nunquam ex tali loco persoluti fuerint.
3. Intelligenda tamen hæc de procuracionibus, qua ratione visitationis debentur.
4. Et nisi alio rationabili argumento à solutione hac liberum se ostendat.

Notandum primò. Non excusari à procuracione solvenda monasterium, si visitetur, eò quòd sit in Civitate Episcopali, quamvis enim Ecclesia Civitatis Episcopalis, non veniat semper nomine Ecclesiarum diocesis *argum. cap. Rodolphus 35. de rescript.* in hac tamen materia ad procuraciones obligatur omnis Ecclesia visitationi Episcopali subiecta, quo modo subiecta est etiam Civitatis Episcopalis Ecclesia.

Notandum secundò. Nec ex altero capite, nunquam persolutæ procuracionis liberari à solutione hujus Abbatem, cum contra procuraciones has ratione visitationis debitas præscribi tam parùm possit ab illis, qui visitationi subiecti sunt, quam parùm præscribi potest contra visitationem, ut dictum.

Dicitur tamen primò. Procuracionem, quæ ratione visitationis debetur, præscribi non posse: si enim procuratio competat ratione institutionis aut consuetudinis, juvat contra eam præscriptio, ut advertit *Glossa, hic v. hætenus non solverunt*: & probatur etiam *arg. cap. Eleutherius 30. cans. 18. q. 2.* & quòd contra præscriptionem nihil probet ratio à non præscribenda visitatione petita.

Dicitur secundò. Nisi aliud rationabile argumentum habeat Abbas, quo se à procuracione hac præstanda tueri possit, privilegium scilicet *can. cum instantia 17. b. t.* vel si allegaret præscriptionem nomine alterius, & probaret; sicut enim aliud jus visitandi contra Episcopum præscribere potest, *cap. cum ex officio 16. de prescript.* ita potest etiam præscribere jus debitum ob visitationem, procuracionis scilicet: vel denique si allegaret tantam paupertatem, ut ipsum procurare non posset, prout advertit *Glossa hic v. aliud rationabile.* Quo in casu suis sumptibus visitare deberet, cui jus visitandi competit *arg. cap. cavendum cans. 10. q. 3.*

CAPITVLVM XXV.

Cùm nuper.

PARAPHRASIS.

Nolebant Archiepiscopo Beneventano tam propria, quam Domini Papæ autoritate Provinciam visitanti, procuracionem præstare Clerici, qui visitabantur: conquectus est Pontifici de hac negata procuracione Archiepiscopus, & mandatum à Pontifice Clericis his fuit, ut procuracionem ratione visitationis debitam

Sic; præ-